

◉ **ورتالق مەديالارى نازارنداعى شينجياڭ**

تيانشان الابى كۈن ساين جاڭارۋعا قۇلشندى

2023 - جىلدىڭ باسنداعى شينجياڭ ەكونوميكاسىنىڭ الدىڭعى شەبىىنە نازار

قوزعاۋشى كۇشتى ارتتىردى:

جۇمىس ۋاقىتن ۇلگىرتتى، بازار ۇرىسن كەڭەيتتى، سەنمەدى كۇشەيتتى

“كۆر، گۆر، گۆر ... 1 – ايدىڭ 6 - كۇنى دالادا اۋا تەمپەراتۇراسى نولدىن تومەن 20 سەلتسى گرادۇس، ال تيانشان جەڭىس تۇنەلىنىڭ كرە بەرد-سىندەگى ورتاڭغى جول اشۇ ۇڭگىرنىڭ شىندە قاتتى جىنسىتى قازۇ ماشىناسىن جۇرگىزگەن قۇرلىس قىزمەت-كەرى قاربلاستىقتان قارا تەرگە مالشىندى.

جالپى ۇزىندىعى 320 كىلومەترگە جۇقى، جالپى قوسىلغان قارجى 46 مىلليارد يۇاننان اساتىن ۇرپىمچى – لوپنۇر جوعارى جىلدامدىقتى تاس جولى نىسانىندا، تيانشان جەڭىس تۇنەلىنىڭ ۇزىندىعى 22 كېلومەتر بولپ، تۇتاس نىسانداى ەڭ قىين “ماش-قاتتى ءتۇيىن” بولپ تابىلادى. نىسان ُبولمىنىڭ جاۋاپتىسى ۋاڭ حىجي: اۋا رايى سۇقى، قۇرلىس ق-يىندىعى زور بولغانمەن، قۇرلىس جەدەل ُجۇرد-لپ جاتىر. - دەدى.

ەندى شىعىس چاققا قارالق. ُۇشىشى جۇ كە-زىندە، تايببىي گازدى باتىستان شىعىسقا جەتكىزۇ 4 – جەلىسىنىڭ تابببىي گاز قۇبىرى يىنجەنەرياسى تۇرپان – جۇڭۇي نىسان قۇرلىسى جۇمىس باسندا-ى قۇمىل سانداۋلىڭ كەن اۋماعىنا تايابۇ جەردە، دالادا ەڭ تومەنگى اۋا تەمپەراتۇراسى نولدىن تومەن 15 سەلتسى گرادۇس. بولات تۇتىك دانەكەر-لەدى، شىرۇدەن ساقايتىىن سىر بۇرىكتى، قۇبىر شونەكىن قازدى... نىساننىڭ جاۋاپتىسى چىن دۇڭ بىلاي دەدى: جۇمىسىشلاردىڭ بارىنە ماقىتالى شاپان، ماقىتالى حاۋىپسىزدىك مالاقايى بەرىلدى، تاسقىنداغان قىزمەت تىنئاسپەن يىنجەنەريانىڭ اياق السىنا بار كۇشپەن شىنايى كەپىلدىك ەتەمىز.

كەلەلى نىساندار قارجى قوسۇدىڭ ارتتۇىن جە-بەيتىن نەگىزگى قوزعاۋشى كۇش، سونداي- اق ەكونوميكانىڭ نەگىزگى جاعايدىن ورنىقتىراتىن ما-ڭىزدى تۇتقا. تاس جول، تەمىر جولدان مۇناي- تابببىي گاز يىنجەنەرياسى، سۇ يىڭىلگى نىساندارنا دەيىن، تيانشان الاينىدا ُبىر قىدىرۇ كەلەلى نىسان-دار ورنىقتى دا ُئارتىپتى ىلگەرلەتلۇدە.

بازار ُورىسن كەڭەيتتى، ئاپسىرسىتى ۇلگىرت-تى، ُتۇرلى كاسپورىننداردىڭ ُوندىرىس جەللىەرى توتقاۋسىز اينالسى جاسادى. سونمەن بىرگە، مەملە-كەتتەن جەرگىلىكتى ورنىندارعا دەيىنگى كاسپورىن-داردى قىيشلىق قىسپاعىنان قۇتلىدىرۇ ساياساتتارد-نىڭ تيىناقاتىندىرىلىپ اتقارلۇى كالىسى تىز-بەگىنىڭ، قامداۋ تىزبەگىنىڭ ورنىقتىلپن قامتاما-سىزداندىرىپ، كاسپورىننداردىڭ سەنمەدى كۇشەي-

تىپ، ارتۇدى ورنىقتىرۇنا تەبىن قوستى. “2022 – جىلى 12 – ايدىڭ ورتتا شەنىندە شىنجياڭ ۇكىمەت، كاسپورىن ۋاكىلدەر ۇبىرمەسىن ورتا ازياعا بارپ، بازار ُورىسن اشپ، ئاپسىرسى يگەرۇگە ۇيمىداستىردى، قورجىنمىز توق قايتىپ، كوپتەكەن سەلبەسۇشى جاققارمەن سەلبەسۇ نىەتىنە كەلدىك”. ەرەكىشە ترانسفۇرماتور جارنا شەكتى سە-رىكتەستىگى حالقارالقى بازار باس دپىرەكتورى حۇ نان بىلاي دەدى: ۇكىمەتتىڭ سىرتقى ساۋدانى ورنىقتىرىپ، سەلبەسۇدى جەبەۇ شارالارى كاسپو-رىننداردىڭ ُوندىرىستى جەبەۇ، ارتۇدى ورنىقتىرۇ، بولاشاققا قول جەتكىزۇ سەنمىن بەكەمدەدى. قازىر ُتۇرلى جەللىس وىنمەدەردىڭ ُوندىرىس جوسپارى تولق، ئاپسىرسى مولشەرى جەتكىلىكتى.

ومىرشەڭدىك كۇشتى تاسقىنداتتى:

“وزەكتى رايون” قۇرىلىسىن جەدەلدەتىپ، بىرگە يىڭىلىككە كەنەلەنن دامۇدى كۇش سالا جەبەدى

“سىرتتان ەنگىزىپ، شپىەن بىرلەستى، شىعىس-پەن بىرلەسىپ، باتىسقا شىعاردى”. ەندى عانا وتكەن ُبىر جىلدا شىنجياڭنىڭ اشىق ەكونوميكاسى قىيىندىققا قارىسى اتتانىپ، كورنەكتى نايىجەگە قول جەتكىزدى: ُرپىمچى كەدەنىنىڭ ساناعىنا قاراعاندا، 2022 – جىلى شىنجياڭنىڭ سىرتقى ساۋدا يىمپورت-ەكىپورت جالپى قۇنى 246 مىلليارد 360 مىلليون يۇان بولپ، تارىختاعى ەڭ جوعارى ورنەنى جازا-تىپ، ساپكەس مەزگىلدەگىدەن 57% ارتىپ، بۇكىل ەلدىڭ ارتتۇ جىلدامدىغىنان 49.7 پايىز جوعارى بولعان، ارتتۇ جىلدامدىعى بۇكىل ەل بوينىشا ُبىرىن-

(باسى 1 – بەتتە)

ُوندىرىس قۇرىلمىلەرى بار كۇشپەن جوعارى كۇشەمەللىكپەن جۇمىس جۇرگىزۇدە، ُار كۇنى 2500 تونىنا پولىۋىيىنل حلورىت، 1500 تونىنا سۇيىق ناترى وندىرە الادى.

سول كۇنى شىنجياڭ يىندولان ُدارى – دارمەك شەكتى جارنا سەرىكتەستىگىنىڭ جاساۋ-لى دارىلەر 2 – سەحىندا مەملەكەتتىك مەنىشكىتى ُونىم سانالاتىن كۇردەلى رەتسەپتى كىەلى ەر مەن تۇبىرشىك ُدارىسى ُوندىرىلىپ جاتتى. “كوكتەم مەرەكەسى دەمالسى اياقتاسپەن – اق سەرىكتەستىگىمىزدىڭ ُارقايسى تاراۋلارى قىزمەت كۇبىن جەدەل قالىپنا كەلتىردى، ُوندە-رىس سەحتارى دا ُوندىرىس قۇانتىن تۇگەلدەي سىكە قوستى، كۇردەلى رەتسەپتى كىەلى ەر مەن تۇبىرشىگى، زۇكام جاۋھارى سىياقتى دارىلەر-دىڭ كۇندىك ُونىم مولشەرى 80 مىڭ قوراپ اينالاسىندا بولپ، بازارداى قامداۋدى قامتاما-سىز ەتتى”، - دەدى وسى سەرىكتەستىكتىڭ ورنىباسار دپىرەكتورى موۋ شىۋەي.

كوكتەم مەرەكەسى كەىزىندە ارتاتۇرىك گۇاڭخۇي كەن كاسبى شەكتى سەرىكتەستىگى بايشىخۇ كومىر كەنىنىڭ پوپەزعا جەدەل تىبەۋ جەلىسىندە كونتىنەر مەن كومىر تاسپىتىن العاشقى ارناۋلى پوپەيزى ُساتتى جولعا شىغىپ، جاڭا جىلداى جاڭا نىسانانى جۇزەگە اسىرۇعا قوزعاۋ-شى كۇش قوستى.

1 – ايدىڭ 30 – كۇنى وسى سەرىكتەستىك-تىڭ بايشىخۇ كومىر كەنىندە جەتەك تاسپانىڭ ايلانغان داۋىسى، كوللىككە تىبەگىشتىڭ گۇرىلدە-گەن داۋىسى ۇزىلمەدى. نومنىڭ قاقاعان ايازىند-دا، جۇمىس باسىنداى قىزمەتكەرلەردىڭ قىزۇ نىتناسى باسلىماستان، كوللىككە تىبەۋ جۇمىسىنىڭ، نىعىزداۋ جۇمىسىنىڭ الدىڭعى شەبىندە ايانباي جۇمىس سىتەۋدە.

ارتاتۇرىك گۇاڭخۇي كەن كاسبى شەكتى سەرىكتەستىگى پارتكومنىڭ شۇجى جياڭ دى- يۇڭ مىنالاردى ُبىلدىردى: قازىر شىنجياڭنىڭ ُمىشى – سىرتىنداى ُبرى ەلەكتر ستانىيالارى جانە جىلۇمەن قامداۋ كاسپورىنندارى كومىردەن پايدالانۇ مولشەرى قاۋىرت كوبەيۇ مەزگىلىندە تۇر، ُبىز كومىرمەن قامداۋعا كەپىلدىك ەتۇ قىزمەتىن بار كۇشپەن ويداعىداي سىتەپ، ەكو-نوميكالىق، قوعامدىق دامۇعا جانە حالق تۇرمە-سىنا جۇمىسالتىن ەنەرگيا قاجەتىنە شىنايى كەپىل-دىك ەتەمىز.

ەنەرگيا ۇنەمدەپ، سارىپ بولۇدى ازايتىپ، ونىمىدىلىكتى جوعارىلاتتى

1 – ايدىڭ 30 – كۇنى شىنجياڭ شىببە ەنەرگيا جىمپا ەنەركاسبى شەكتى جاۋاپكەرش-لىك سەرىكتەستىگىندە زاۋود ُۇيىنىڭ بارلىق جەرىنەن قاربالاستىق مەن مۇندالدى. “العاشقى ماۋسىمداعى نىسانا – مىندەتتەر-دەن كوز جازباي، جوعارى – تومەنىنىڭ جۇدد-رىقتاي جۇملۇنىدا العاشقى ايدا جاقسى باستاما اشتىق”. شىببە ەنەرگيا جىمپا ەنەركاسبى شەكتى جاۋاپكەرىشلىك سەرىكتەستىگى پارتكومىنىڭ شۇجىى، القا باستىعى ما جىينرۇڭ بىلاي دەپ تا-لىنىستىردى: ُوندىرىس بارىسىن دالەس – ەال باسقارۇ – مەڭگەرۇ ارقىلى ساپانى يگەرۇگە، حاۋبى-سىزدىككە كەپىلدىك ەتۇگە، ُوندىرىستى جەبەۇگە تاياندى بولدىق، يىپىل جىل باسنان بەرى سەرىك-تەستىگىمىزدىڭ مەتىل سىپىرتى، LNG (سۇيىلتىل-غان تابببىي گاز)، BDO (1،4 — بۇناديول) ُونىم مولشەرى ورنىقتى جوعارىلادى.

“جاقسى باستاماعا” ۇمتلۇ ُۇشىن فۇكاڭ ەنەرگيا شەكتى سەرىكتەستىگى وزىندىك قۇندى تومەندەتپ، ونىمىدىلىكتى ارتتىرۇعا، ولشەمگە تۇراالىنىپ ساپاللاندىرۇ قىزمەتىنە قاراتىلغان سۇيىمدىق باسشىلىقتى كۇشەيتىپ، نىازازدى: “ەلەكترولىزدەۋدە ەلەكتردىڭ سارىپ بولۇى”، “قاراجاتتى اداقتاۋ” كورسەتكىشنى شوغرلاندىد-رىپ، حلورلى ناترى وندىرىسىندە، شارۋاشلى-ەنىدا ُوندىرۇ، قامداۋ، ساتۇ جالپى بارىسىن ساپكەستى ساپاللاندىرۇدى تىعىز ارقاۋ ەتتى. “بىز ُوندىرۇ، بازاردى كۇنىنە قاداعالاۋ، اپتا ساين تالداۋ جاساۋ، اي ساين مالبەت بەرۇ مەحازبىن ورناتىپ، ُوندىرىس، شارۋا-شلىق جۇرگىزۇ جاعىندا شەشىم شىعارۇعا پار-مەندى تىرەك ازىرلەدىك”. ۋاڭ جىنفاڭ بىلاي دەدى: كوپ ُتۇرلى شارا ارقىلى ونىمىدىلىك جاراتۇ قابىلەتىن جوعارىلاتتىق، قازىر فۇكاڭ ەنەرگيا شەكتى سەرىكتەستىگىنىڭ 1 – ايداعى كورسەتكىشەرى ۇزدىكىسىز ورنىقتى جاقساردى، ُوندىرىستىڭ وزىندىك قۇنىن مەڭگەرۇ احوالى جاقسى بولدى.

كوكتەمگى ەگىس دايىنىدىغىندا تىڭايىقتىشقا الدىبەن ُمان بەرىلەدى. سول ۇخرىدەگى جالبە-لىق زات اينالمىنا قىزمەت ەتەپتىن، قامتاماسىز ەتەتىن ُبرى كاسپورىن سانالاتىن ەرەكشە ترانسفورماتور توسپ جۇڭجياڭ زات اينالمى شەكتى جاۋاپكەرىشلىك سەرىكتەستىگى كونكە-گى اۋىل شارۋاشلىعى وندىرىسىنە دەم بەرۇ ُۇشىن ىرىقتىلىقپەن اتيويلاپ، جەرگىلىكتى ورنىد-

دامى تىڭايىقتىش وندىرەتىن كاسپورىننداردىڭ، اۋىل شارۋاشلىعى ُوندىرىس قۇرال – جابىدىقتا-رىن قامداۋ – ساتۇ كاسپورىنندارىنىڭ كوكتەمگى ەكسىكە قاجەتتى زاتتىق ماتەريالداردىڭ زات ايد-ئالمى بوينىشا تاسپالدانئۋىن ويداعىداي قامتاما-سىز ەتتى.

”بۇدان بۇرىنقى تاجىربەلەردى قورنىدىنلداۋ نەگىزىندە، ُبىز تىڭايىقتىشتى قاۋىرت مەزگىلدە تا-سپالداۋ دايىندىق جوباسىن جاساپ، جەتكىزۇدىڭ ُار بۇنىىنداى شارالاردى اشالاپ، تاسپال كولىك-تەرىن جەتكىلىكتى ورنالاستىرىپ، زاتتىق ماتەريال-داردى سۇرىتىپ جوعارى ونىمىدىلىكپەن نىسانالى جەرگە جەتكىزۇگە شىنايى كەپىلدىك ەتتىك”، - دەپ تانىستىردى جۇڭجياڭ زات اينالمى شەكتى جاۋاپكەرىشلىك سەرىكتەستىگى باس دپىرەكتورنىڭ كومەكشىسى گوۋ شياۋجۇن.

شكەرلەي جوسپارلاپ، اللىتى كوزدەپ، تاىى دا تىڭ ساتىعا كوتەرىلدى

”بىز 2023 – جىلعا زور سەنىم ارتىپ وتىرمىز”. شىنجياڭ جۇڭتاي (توبى) شەكتى جا-ۋاپكەرىشلىك سەرىكتەستىگىنە قاراستى شىنجياڭ حاۋزى مال شارۋاشلىعى شەكتى سەرىكتەستىكە-نىڭ ساتۋعا جاۋاپتى ورنىباسار باس دپىرەكتورى جىبن شپىن مىنالاردى ُبىلدىردى: يىپىل جىل با-سىنان بەرى سەرىكتەستىگىمىزدىڭ ئاپسىرسى مول بولدى، ساپ ُمۇتتىڭ ُونىم قۇنى %15 جوعارىلادى.

حاۋزى مال شارۋاشلىعى شەكتى سەرىك-تەستىگى اسىل تۇقىمدى مال جەتىلدىرۇ الاڭ-نىڭ 80 ورنىنداى ُبرى تۇرپاتتى اينالمالى سىپىر ساۋۇ تۇعىرى الدىندا، ساۋىن سىپىرلار رەتىمەن ساۋۇ تۇعىرىنا شىعارىلۇدا، سىپىرلار اينالمالى تا-پاقشانىڭ اينالۇمەن ساۋىلادى.

حاۋزى مال شارۋاشلىعى شەكتى سەرىك-تەستىگى سىپىر ساۋۇ ُبولمىنىڭ باستىعى لىن جىيانلۇڭ بىلاي دەپ تانىستىردى: 2023 – جىلى سەرىكتەستىگىمىز اۋستىراليادان 1000 اسىل تۇقىمدى ساۋىن سىپىر ەنگىزدى، مەجەمەن يىپىل 8 – ايدا وندىرىسكە قوسىلادى، سول كەزدە اسىل تۇقىمدى مال ُوسىرۇ فەرمانىنىڭ ُسۇت ُونىم مولشەرى %25 جوعارىلايدى.

“قازىر شىببە ەنەرگيا جىمپا ەنەركاسبى شەكتى جاۋاپكەرىشلىك سەرىكتەستىگىنىڭ جىپىنى ُبىر مىلليارد 300 مىلليون يۇان قارجى جۇمىسالا-تىن، جىلىنا 40 مىڭ تونىنا پولې فورمالدەگىد جاڭا ماتەريالىن وندىرەتىن 1 – مەرزىمدىك ىند-سانىنىڭ جالپى تۇلعالىق ورنىنداۋ مولشەرى %99 بولدى، يىپىل 4 – ايدىڭ سوڭىندا ورتا مەرزىم-دىك قۇرلىس وتكىزىپ بولسىپ، ُونىم ُوندىرۇ جوسپارىلانۇدا”. 2023 – جىلعا زور سەنىم ارتىپ وتىرعانداردىڭ قاتارىندا شىببە ەنەرگيا جىمپا ەنەركاسبى شەكتى جاۋاپكەرش-لىك سەرىكتەستىگىنە قاراستى جاڭا ماتەريالدار سەرىكتەستىگىنىڭ باس دپىرەكتورى رۇي شىڭبو دا بار، “وسى نىسان سالىنىپ بولپ وندىرىسكە قوسىلعاننان كەيىن باتىس سولتۇستىكتەگى را-يونداردىڭ پولې فورمالدەگىد وندىرۇدەگى اق تاڭداغىن تولتىرادى، بۇكىلدەي ُوندىرىس قۇا-تىنا جەتكەننەن كەيىن مەجەمەن جىلدىق ُونىم قۇنى 600 مىلليون يۇان، نىقق پايداسى 200 مىلليون يۇان بولپ، 200 نەشە جۇمىس ورنىن ازىرلەيدى.

بايىنەولىن موغۇل اۋتونومىيالى وىلىسى جىنغۇ ەرەكشە جىبى ُپىرۇ كاسبى شەكتى سە-رىكتەستىگىندە ماشىنالاردىڭ كۇرىلدەگەن داۋىس-ىنا نلەسە ُوندىرىس جەللىلەرى مەن ُوندىرىس جابىدقتارى جوعارى جىلدامدىقپەن قىزمەت سىتەۋ-دە. وسى سەرىكتەستىكتىڭ 3 – سەحىنىڭ مەڭگەرۇ-شىسى جاڭ پىڭ بىلاي دەپ تانىستىردى: ُونىم مولشەرى كەپىلدىك ەتۇ ُونىم سەرىكتەستىك-مىز باۋلۇدى كۇشەيتىپ، قىزمەتسىلەردىڭ جۇمىس سىتەۋ ەڭگەيىن جوعارىلاتتى؛ جابىدىق جوندەۋ سەحىمەن ُجىبى تىلدەسىپ، جابىدقتىڭ جۇمىس جۇرگىزۇ ونىمىدىلىگىن جوعارىلاتتى، “قازىر كوپ-شلىك ُبىرىنشى ماۋسىمدا ُجاقسى باستاما اشۇ ُمتىلىسىنا بەرىك سەنىم ارتۇدا”.

قازىر يىندولان ُدارى – دارمەك شەكتى جارنا سەرىكتەستىگىنىڭ ساتىپ الۇ جانە قامداۋ، جابىدقتاردىڭ قوزعاۋشى كۇشى، ساپا تەكسەرۇ سىياقتى تاراۋلارى دا كۇش – قايرات توپتاپ، ُوندىرىس قۇانتىن بارىنشا سىكە قوستى. يىپىل وسى سەرىكتەستىك تىنىس جولى، اسقازان – ىشەك سىياقتىلارداعى اۋرۇلاردى ەمدەۋگە جانە سول سالاعا پايدالانلاتىن 6 جاڭا ُدارى جونىد-دەگى كىلىپنىكالىق زەرتتەۋدى ُتۇيىندى تۇردە ورسىتەتەدى.

كاسپورىنندار وندىرىسىپەن قاربالاسى بولسا، ۇكىمەت دامۇدى بار كۇشپەن جەبەدى. بىرىنەشە كۇننەن بەرى، رايونىمىزداعى وڭىرلەر مەن تاراۋلار دا قاتىستى ُماجىلىسى اشۇ، ارالاپ احوال ۇغىسۇ، تەكسەرۇ – زەرتتەۋ، ُتۇيىلىس-تىرۇ سىياقتى كونكەتگەن فورما ارقىلى ُتۇرلى قىزمەتتىڭ ەرتە باستالۇىن، ەرتە جۇرگىزىلۇىن ىلگەرىلەتتى.